

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3372/2019. (XII. 16.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.I.38.318/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselő útján (dr. Kővári Gergő Benjámín Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Kővári Gergő Benjámín ügyvéd) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúria Kvk.I.38.318/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt. Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria támadott végzése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését és (7) bekezdését.
- [2] A megelőző eljárásban az indítványozó kérelmezőként vett részt. A Kúria által megállapított tényállás szerint a Pécsi Ítéltábla a Pk.III.50.029/2019/7. számú végzésével megállapította, hogy a 2019. október 13. napján megtartott helyi önkormányzati polgármester és képviselők választásán Várfölde községben megtartott szavazás a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdés a) és e) pontjába ütközés miatt jogszabálysértő volt. Az ítéltábla a megtartott szavazást a polgármester-választásról és az egyéni listás képviselő-választásról, továbbá a Várfölde Helyi Választási Bizottságnak (a továbbiakban: HVB) a polgármester-választás, valamint az egyéni listás képviselő-választás eredményét megállapító határozatát megsemmisítette, és a szavazást a polgármester-választás és az egyéni listás képviselő-választás tekintetében megismételtette. Az ismételt szavazást 2019. november 10. napjára tűzte ki.
- [3] A megismételt önkormányzati választással kapcsolatban egy természetes személy 2019. november 13-án kifogást nyújtott be a HVB eredmény megállapítására vonatkozó jegyzőkönyvbe foglalt határozata ellen.
- [4] A kifogás elbírálása során a Zala Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) a 93/2019. (XI. 15.) számú határozatában megállapította, hogy a Ve. 221. § (2) bekezdése alapján fellebbezés benyújtására nincsen lehetőség jegyzőkönyvbe foglalt döntés ellen. A Ve. 242. § (1) bekezdése alapján a választási szerv hallgatása miatt kifogás benyújtására van lehetőség, amelyet a felettes választási szerv, a jelen esetben a Zala Megyei Területi Választási Bizottság jogosult elbírálni. Megállapította továbbá, hogy a kérelmezőnek a Ve. 307/N. § (1) bekezdésére való hivatkozása helytálló volt, tekintettel arra, hogy a szavazóköri eredmény összesítését követően további feltételként írja elő a jogszabály a választás eredményének megállapítását. Ezen feladatát ugyanakkor a HVB nem teljesítette, ezért a TVB a szavazóköri jegyzőkönyvek adatai alapján megállapította a polgármester és az egyéni listás képviselő-választás eredményét.
- [5] A TVB határozata ellen az indítványozó és egy magánszemély külön-külön nyújtott be fellebbezést, amelyeket a Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) együttesen bírált el. Ennek eredményeként a 487/2019. számú – 2019. november 20-án kelt – határozatával a TVB 93/2019. (XI. 15.) számú határozatát részben megváltoztatta, és a HVB 26/2019. (XI. 10.) számon jegyzőkönyvbe foglalt döntése elleni részében a jogorvoslati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította, a határozat egyéb rendelkezéseit helybenhagyta.
- [6] Az NVB döntése ellen az indítványozó bírósági felülvizsgálati kérelmet nyújtott be. A Kúria a felülvizsgálati kérelem folytán meghozott Kvk.I.38/318/2019/2. számú – 2019. november 28-án kelt – végzésével az NVB 487/2019. számú határozatának felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érintette, a támadott részében pedig a felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította.
- [7] A Kúria végzésének indokolásában kiemelte, hogy a Kvk.I.37.597/2014/5. és a Kvk.III.37.503/2014/3. számú döntéseiben is megtestesülő egységes gyakorlata szerint a Ve. 222. § (1) bekezdésében előírt érintettség csak akkor állapítható meg, ha az állított jogsérelem a kérelmező saját jogaira és kötelezettségeire közvetlenül kihat. Az érintettség igazolása a kérelmezőt terheli.

- [8] A Kúria a hivatkozott gyakorlata alapján a konkrét ügyben rámutatott: a Pécsi Ítéletábrla Pk.III.50.029/2019/7. számú végzéséből ismert volt, hogy a kérelmező a 2019. évi önkormányzati választásokon polgármesterjelölt volt. A Kúria hangsúlyozta ugyanakkor, hogy az indítványozó a bírósági felülvizsgálat iránti kérelmét nem ebben a minőségében, hanem polgármesterként terjesztette elő. Azt azonban nem igazolta, hogy a polgármesteri tisztség betöltőjeként mennyiben lenne érintett az önkormányzati választásban, polgármesteri tisztségét mennyiben befolyásolja az NVB 487/2019. számú határozata. A Kúria utalt arra is, hogy az indítványozó azt sem tárta fel, hogy természetes személyi minőségében mennyiben sérült joga, jogos érdeke, illetve jogi helyzete.
- [9] A Kúria a kifejtett indokok alapján az indítványozó felülvizsgálati kérelmét a Ve. 222. § (1) bekezdése és 231. § (1) bekezdés a) pontja alapján érdemi vizsgálat nélkül elutasította.
- [10] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kérte a Kúria Kvk.I.38.318/2019/2. számú végzése alaptörvényellenességének a megállapítását és megsemmisítését, mert álláspontja szerint sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [11] Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria támadott végzése az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot azért sérti, mert köztudomású – a közhiteles választási névjegyzékben szereplő – tény, hogy az indítványozó polgármesterjelöltként indult a választásokon. A Kúria ugyanakkor erre a tényre nem volt figyelemmel, és ezért sérült az indítványozó tisztességes eljáráshoz való joga.
- [12] Az indítványozó a jogorvoslathoz való jog sérelmével összefüggésben arra hivatkozott, hogy a Kúria lényegében azért nem állapította meg az érintettségét, mert kérelmezői minőségét nem polgármester-jelöltként, hanem polgármesterként tüntette fel. Az ügy iratai alapján azonban megállapítható volt jelölti minősége is, amelyet a Kúria figyelmen kívül hagyott. Ennek következtében a jogorvoslat formálissá vált, amely az indítványozó jogorvoslathoz való jogát kiüresítette.
- [13] Az indítványozó a jogorvoslathoz való jog sérelmével összefüggésben hivatkozott a XXIII. cikk (1) bekezdésére is, ugyanakkor az Alaptörvény ezen rendelkezésével kapcsolatban nem állította a támadott kúriai végzés alaptörvényellenességét.
- [14] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [15] 3.1. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság törvényi feltételeinek vizsgálata során megállapította, hogy a határidőben benyújtott indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésén alapuló törvényi feltételeinek csak részben tesz eleget.
- [16] Az indítvány ugyanis nem alkalmas érdemi elbírálásra, ha az indítványozó megjelöli ugyan az Alaptörvénynek azt a rendelkezését, amelyet sérülni vél, de nem indokolja meg – a panasz nem tartalmaz részletes érvelést arra vonatkozóan –, hogy az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével miért ellentétes a bírói döntés {3075/2016. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [19]; 3231/2016. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [26]}. Az elégtelen indokolás miatt akadálya az érdemi elbírálásnak az is, ha a támadott bírói döntés és az Alaptörvény megjelölt rendelkezése között nem állapítható meg összefüggés, vagy az alkotmányjogi értelemben nem releváns {3067/2016. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [13]; 3187/2017. (VII. 14.) AB végzés, Indokolás [9]; 3198/2017. (VII. 21.) AB végzés, Indokolás [9]; 3063/2018. (II. 20.) AB végzés, Indokolás [27]}.
- [17] 3.2. Az indítványozó részben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmére hivatkozott, ezért az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta meg, hogy az indítvány ebben a részében az Abtv. 52. § (1b) bekezdésén alapuló törvényi feltételeknek megfelel-e.
- [18] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó tisztességes eljárás (*fair trial*) olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek a figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes {6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95.; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [24]; 3003/2019. (I. 7.) AB határozat, Indokolás [25]}. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelme akkor állapítható meg, ha a lefolytatott eljárás egészében nem felelt meg a tisztességes tárgyalás követelményeinek. Egyes eljárási hibák önmagukban nem feltétlen vezetnek az eljárás „tisztségtelenségére”. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ezért egy eljárás tisztességeségét mindig esetről estre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembe vételével. Nevesíteni

lehet ugyanakkor számos olyan követelményt (részjogosítványt), amelyeknek egy eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön {lásd részletesen: 3025/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [19]}.

- [19] Az indítványozó álláspontja szerint ügyében egy köztudomású tény figyelmen kívül hagyása eredményezte a tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelmét. Azt azonban – a hivatkozott alkotmánybírói gyakorlat alapján – nem indokolta meg, hogy az alkotmányjogi panaszban állított eljárási szabálysértés a tisztességes eljárás mely követelményével áll összefüggésben, és ezáltal nem állapítható meg, hogy a támadott bírói döntés és az Alaptörvény megjelölt rendelkezése között mi az alkotmányjogilag releváns összefüggés. Az Alkotmánybírói bíróság megjegyzi azt is, hogy a Kúria az indítványozó polgármester-jelölti minőségét nem hagyta figyelmen kívül (lásd: a Kúria végzésének [11] bekezdése), hanem az érintettség igazolására vonatkozó törvényi feltételek körében az érintettség kifejezett igazolásának a hiányát állapította meg.
- [20] Erre tekintettel az Alkotmánybírói bíróság megállapította, hogy az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét pusztán állította, azonban a kérelem nem tartalmazza „az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét” [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont], illetve az „indítványban foglalt kérelem részletes indokolását” [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont].
- [21] 4. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybírói bíróság érdemi eljárását {például 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybírói bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [22] 4.1. Az Alkotmánybírói bíróság ezzel összefüggésben kiemeli, hogy a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybírói bíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3065/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [5]; 3391/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [25]; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}. Az Alkotmánybírói bíróság rámutatott arra is, hogy az alkotmányjogi panasz lényegével és az Alkotmánybírói bíróság feladatával nem összeegyeztethető, ha az Alkotmánybírói bíróság – hasonlóan egy rendes bírósági felülvizsgálati fórumhoz – a bírósági döntések korlátlan felülvizsgálatát végezné pusztán amiatt, mert egy téves döntés érintheti a sérelmet szenvedett fél jogait {3037/2014. (III. 13.) AB határozat, Indokolás [29]–[30]}.
- [23] 4.2. Az Alkotmánybírói bíróság a Ve. szabályai alapján több döntésében rámutatott, hogy „a Ve. a jogorvoslati szabályai között az adott ügyben való érintettség fogalmát nem határozza meg, az érintettség fogalom használatával az eljárásban részes felekhez képest más résztvevői körre utal – mely elvi síkon lehet többek között akár akinek jogát, jogos érdekét, jogi helyzetét az ügy érinti –, ezt azonban mindig az adott ügyben, esetről esetre a jogorvoslati kérelmet elbíráló szerv, jelen esetben a Kúria dönti el.” {3081/2014. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [15]; 3082/2014. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [16]; 3097/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [14]}
- [24] Az Alkotmánybírói bíróság választási ügyekben a jogorvoslatihoz való jog sérelmére alapított alkotmányjogi panaszokkal összefüggésben több esetben rámutatott arra is, hogy a Ve. 222. § (1) bekezdése szerint az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet bírósági felülvizsgálati kérelemmel élhet. Ha az indítványozó panaszában a bíróságnak az ügyben való érintettségével összefüggő megállapításokat kifogásolja, önmagában nem veti fel a bírói döntés alaptörvény-ellenességének a kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem {3294/2018. (IX. 13.) AB végzés, Indokolás [42]–[43]; 3317/2019. (XI. 21.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [25] A jelen ügyben a Kúria a végzésének indokolásában kiemelte, hogy választási eljárásban a beadványok előterjesztőinek jogi státusza többféleképpen megnyilvánulhat (pl. jelölt, választó), és egy-egy tényálláshoz ezen eltérő státuszuk függvényében eltérő módon viszonyulhatnak, státuszukból eredő érintettségük az eljárás egyes szintjein eltérő lehet. A Kúria ezért hangsúlyozta, hogy a választási ügyekben „elengedhetetlen a konkrét tényálláshoz igazodó konkrét érintettség vizsgálata”. Ennek a törvényi követelménynek ugyanakkor az indítványozó nem tett eleget, mert érintettségét nem igazolta.
- [26] A kifejtettek alapján az Alkotmánybírói bíróság azt állapította meg, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben az indítványozó alkotmányjogi panaszában kizárólag a Kúria felülbírálati jogkörébe tartozó

mérlegelését kifogásolta. A panaszban megjelölt aggályok a bíróság döntését érintően nem tartalmaznak kifejezetten olyan érvelést, amely alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek minősülne, vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatát megalapozná.

- [27] 5. A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz részben nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjában foglalt követelményeknek, részben pedig az Abtv. 29. §-ában írt befogadási kritériumoknak. Erre tekintettel az indítványt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2019. december 5.

Dr. Balsai István s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1915/2019.

